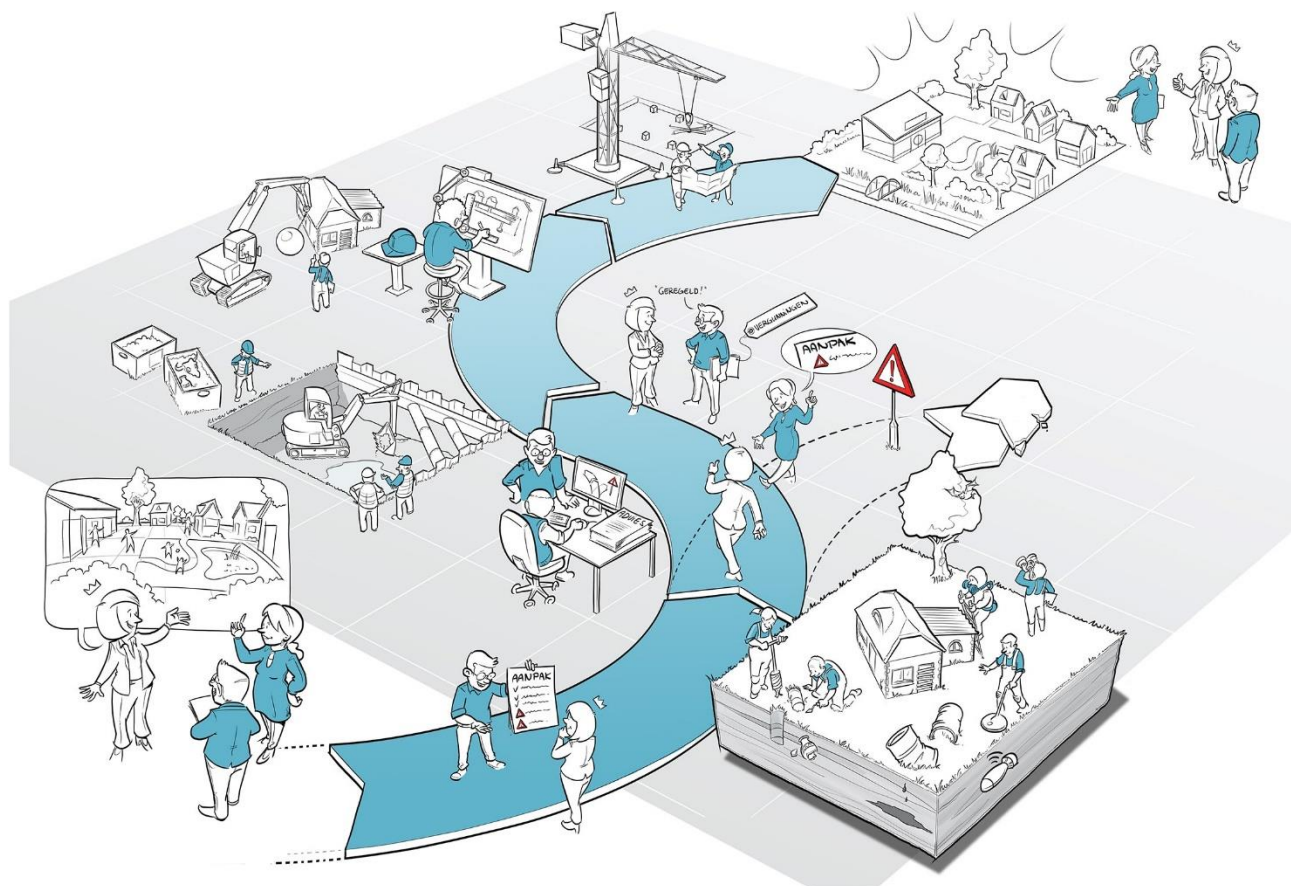

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Quickscan Wet natuurbescherming Zaandriehoek, Wormer

IDDS
's-Gravendijckseweg 37
2201 CZ Noordwijk
IDDS.nl

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
071 - 402 8586

IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V.
KvK: 09157054
BTW: NL 815255172 B01
IBAN: NL21 RABO 0364 6212 22

Rapport

Quickscan Wet natuurbescherming

Locatie : Zaandriehoek, Wormer
Kenmerk : A0992-03/DME/qs1
Datum : 22 december 2021

Auteur : Dhr. D. van der Meer
Vrijgave : Dhr. J. den Houdijker
Email : dvdmeer@idds.nl
Telefoon : 06 8276 3301

Opdrachtgever : Zaandriehoek Ontwikkel C.V.

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Zaandriehoek Ontwikkel C.V. is op 08-12-2021 een ecologische quickscan uitgevoerd aan de Zaandriehoek te Wormer. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar Hoofdstuk 6 Conclusie en advies.

Soortbescherming

Uit de bureaustudie en biotooptoets komt naar voren dat in het plangebied meerdere geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Door middel van nader onderzoek moet vastgesteld worden of het plangebied een (essentiële) functie heeft voor deze beschermde soorten (Tabel 1). Tevens kunnen binnen het plangebied vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grotweg van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Tabel 1: Overzicht van soorten waarmee in het vervolg van het project rekening gehouden moet worden.

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Diverse algemene vogelsoorten	Maatregelen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Nader onderzoek
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nader onderzoek
	Watervleermuis	Nader onderzoek

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant versturend effect op soorten. Aangezien de gebruiksfase van het planvoornemen wijzigt ten opzichte van de huidige gebruiksfase, wordt geadviseerd om een stikstofberekening uit te laten voeren.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Opzet van het onderzoek	6
2.1	Bureauonderzoek.....	6
2.2	Veldonderzoek	6
2.3	Effectenbeoordeling	6
3.	Beschrijving van het plangebied en planvoornemen	7
3.1	Ligging en algemene beschrijving van het plangebied	7
3.2	Planvoornemen	11
3.3	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden	12
4.	Bureauonderzoek.....	14
5.	Veldonderzoek	15
5.1	Biotoop bebouwing	15
5.2	Biotoop aanwezig groen en bodem	15
5.3	Biotoop water	19
6.	Effectbeoordeling	20
6.1	Beschermde soorten waar een effect op verwacht wordt.....	20
6.2	Beschermde soorten waar geen effect op verwacht wordt.....	20
7.	Conclusie en advies	24
7.1	Gebiedsbescherming	24
7.2	Soortbescherming	24
8.	Literatuur en bronvermelding	27
Bijlage I	Wet natuurbescherming	28
Bijlage II	Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen.....	30

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om binnen het plangebied aan de Zaandriehoek te Wormer woningbouw te realiseren. Voorafgaand aan deze ruimtelijke ingreep dient onderzoek verricht te worden naar de aanwezigheid van beschermde gebieden, flora en fauna, om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. In dat kader is door IDDS een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Dit rapport presenteert de bevindingen van dat onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is te onderzoeken of:

- in het plangebied beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen
- de ingreep mogelijk een effect heeft op deze beschermde soorten
- de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN)
- het plangebied een belangrijke functie voor beschermde plant- en diersoorten kan vervullen (bijvoorbeeld als essentieel foerageergebied, vliegroute, nest- of verblijfplaats)
- op basis van bovenstaande bevindingen nader onderzoek nodig is

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de kenmerken van het plangebied en de ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Hoofdstukken 4 en 5 beschrijven de resultaten van het bureau- en veldonderzoek. In Hoofdstuk 6 wordt de effectbeoordeling uiteen gezet. Tenslotte worden hieruit in Hoofdstuk 7 conclusies getrokken en advies gegeven, bijvoorbeeld ten aanzien van nader onderzoek. Een overzicht van de gebruikte literatuur staat in Hoofdstuk 8.

De belangrijkste (verbods)bepalingen uit de Wet natuurbescherming staan in Bijlage I. Bijlage II geeft een aantal algemene aanbevelingen en handvaten weer voor natuurinclusief bouwen.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Bureauonderzoek

Door middel van bronnen- en literatuuronderzoek wordt onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied recent zijn waargenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. Daarnaast worden relevante verspreidingsatlassen en actuele websites (zie Hoofdstuk 7 voor de literatuurlijst) geraadpleegd. Ook wordt de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. Daarmee wordt een inschatting gemaakt of de voorgenomen ruimtelijke ingreep negatieve effecten heeft op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en gebieden.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie wordt een biotooptoets uitgevoerd: een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Het veldonderzoek bestaat uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek is in kaart gebracht of het aanwezige biotoop geschikt is voor de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het kan zijn dat op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, niet alle soorten zichtbaar zijn. Soorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar aanwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing wordt alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

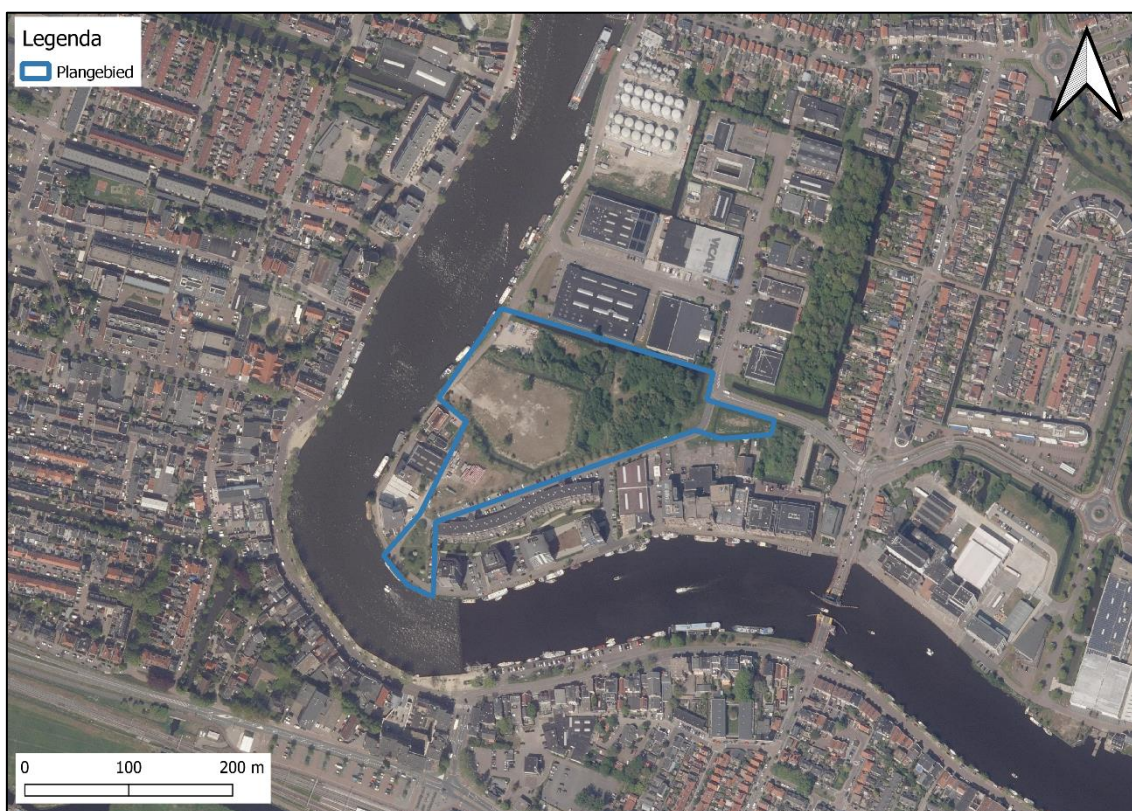
Soorten die geen strikte bescherming genieten worden dus niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht op grond van artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied en planvoornemen

Hoofdstuk 3 zal bestaan uit een gedetailleerde beschrijving van het plangebied, evenals een omschrijving in wat voor omgeving het plangebied ligt. Daarnaast wordt uiteengezet wat de ligging van het plangebied is ten opzichte van beschermde natuurgebieden in de omgeving. Tevens wordt er een beschrijving van de voorgenomen plannen weergegeven.

3.1 Ligging en algemene beschrijving van het plangebied

In onderstaand figuur is een luchtfoto te zien van de ligging van het plangebied. Hierop is te zien dat het plangebied in het centrum van Wormer ligt, langs de Zaan. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit woningen, industrieterrein met kantoren en wegen.

Figuur 1: Onderzoeksgebied quickscan binnen het blauwe kader.

Het plangebied is circa 33.000 m² groot en kent verschillende delen met eigen habitateigenschappen. Ter verduidelijking is het plangebied opgedeeld in vijf deelgebieden welke afzonderlijk besproken zullen worden. Figuur 2 geeft een beeld van de vijf deelgebied.

Figuur 2: Het plangebied kan grafweg in verschillende deelgebieden worden opgedeeld met vergelijkbare omstandigheden.

Deelgebied 1: gazon met bomen

Dit deel van het plangebied bestaat uit een gazon met enkele aangeplante stadsbomen en struiken. Onderstaan figuur laat de situatie ter plaatsen zien.

Figuur 3: Beeld van het gazon met de bomen en struiken in het meest zuidelijk deel van het plangebied (deelgebied 1 uit Figuur 2).

Deelgebied 2: open veldjes

Dit deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit open velden. Het grootste deel is nu in gebruik als een hondenuitlaatveldje (Figuur 4). Het andere deel was ten tijden van het veldbezoek in gebruik als bouwplaats voor de naastgelegen huizen die gebouwd worden (Figuur 5). De bouwmaterialen zouden echter die dag van het terrein worden gehaald in verband met de overdracht van het terrein. Langs de randen van dit terrein lopen enkele bosschages in de vorm van bramenstruiken. Tevens is dit veld omringd door een sloot.

Figuur 4: Het open veld wat momenteel in gebruik is als hondenuitlaatveldje (deel 2 uit Figuur 2).

Figuur 5: Het open veld wat tijdens het veldbezoek opslag was voor het naastgelegen bouwproject (deel 2 uit Figuur 2).

Deelgebied 3: bos/parkachtig

Dit deel van het plangebied bestaat uit een park/bosachtige omgeving. Hier staan veel bomen en struiken en er lopen enkele wandelpaden doorheen. De Figuren 6 en 7 geven een beeld van dit deel binnen het plangebied.

Figuur 6: Parkachtige omgeving binnen het plangebied (deelgebied 3 uit Figuur 2).

Figuur 7: Parkachtige omgeving uit het plangebied met een wandelpad er doorheen (deelgebied 3 uit Figuur 2).

Deelgebied 4: bouwterrein

Deelgebied 4 is momenteel in gebruik als opslaglocatie voor bouwmaterialen. Op dit terrein staat weinig tot geen vegetatie en de grond is hard (grind) en platgereden door bouwverkeer. Figuur 8 geeft een beeld van dit deel van het plangebied.

Figuur 8: Bouwterrein met opslag van bouwmaterialen binnen het plangebied (deelgebied 4 uit Figuur 2).

Deelgebied 5: sloot en rieteiland

Als laatste ligt er aan de oostzijde van het plangebied nog een sloot rondom een eiland met riet (Figuur 9) wat tevens onderdeel is van het planvoornemen.

Figuur 9: Een eiland begroeid met riet met daaromheen een sloot (deelgebied 5 uit Figuur 2).

3.2 Planvoornemen

De opdrachtgever is voornemens om diverse appartementencomplexen te bouwen binnen het plangebied (Figuur 10). Om dit mogelijk te maken zal al het aanwezige groen verwijderd worden. Tevens zullen de sloten binnen het plangebied gedempt worden. Om aan de eis van watercompensatie te kunnen voldoen zal het rieteilandje aan de oostzijde (deelgebied 5 uit Figuur 2) worden afgegraven om hier een vijver van te maken.

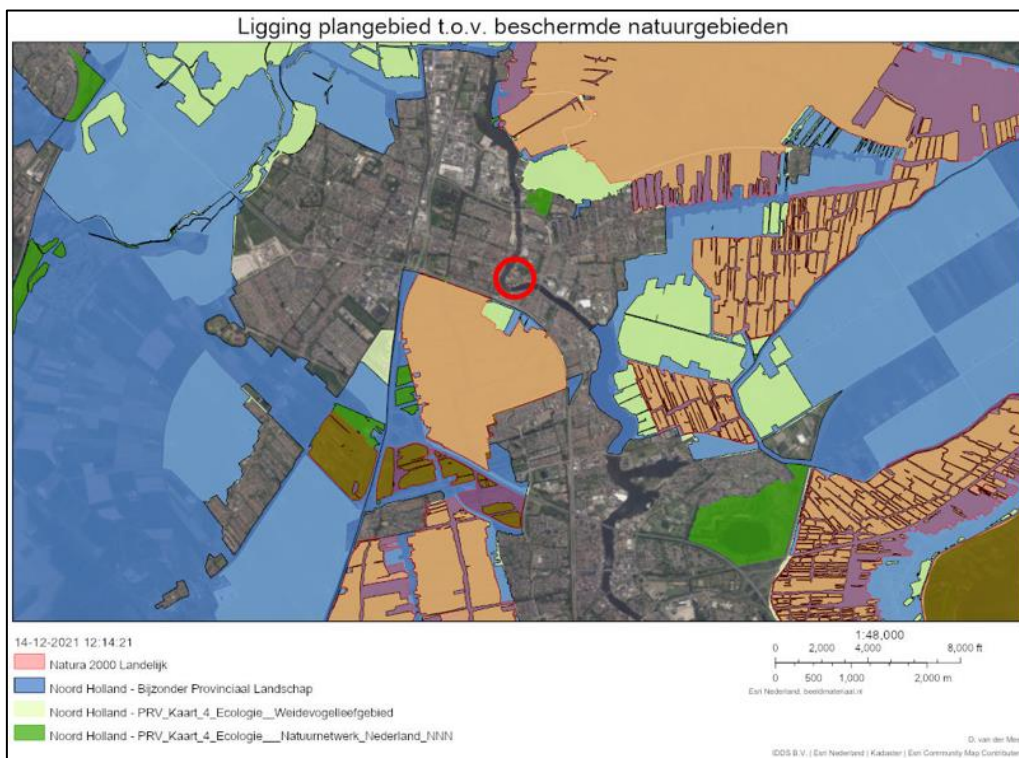
Figuur 10: Planvoornemen met de nieuw te realiseren appartementencomplexen.

3.3 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, weidevogelleefgebied, bijzonder provinciaal landschap of strategische reservering natuur. In onderstaande tabel zijn de afstanden tot de dichtstbijzijnde beschermde gebieden vermeld, dit wordt tevens weergegeven in Figuur 11.

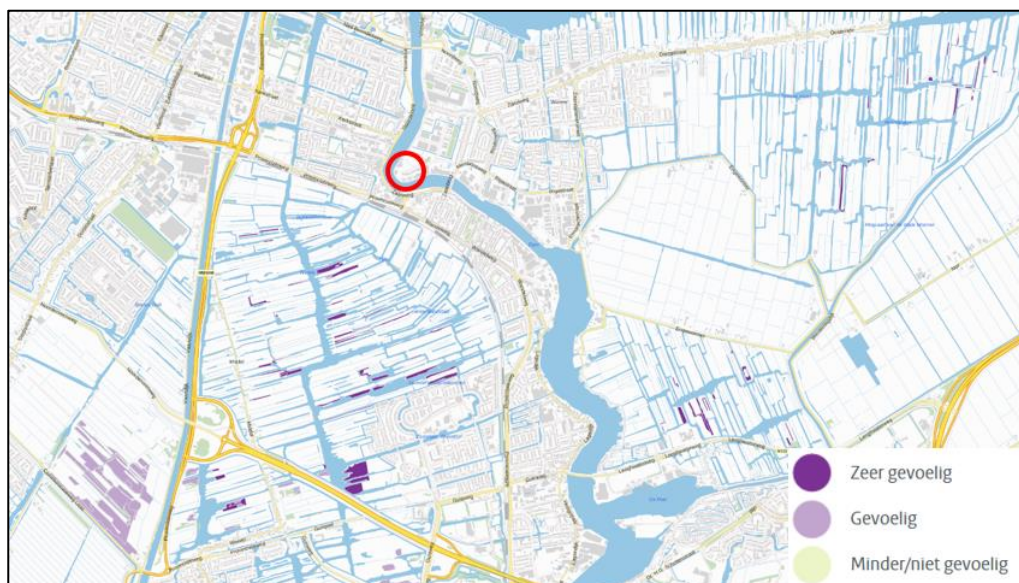
Tabel 2: Afstanden tussen plangebied en beschermde gebieden.

Beschermde gebied	Afstand tot het plangebied in meters
Natura-2000 gebieden	475 – Polder Westzaan (nauwelijks tot matig gevoelig voor stikstof) 1.530 – Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (niet tot matig gevoelig voor stikstof) 4.655 – Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (nauwelijks gevoelig voor stikstof) 7.035 – Eilandspolder (nauwelijks gevoelig voor stikstof)
Natuur Netwerk Nederland (NNN)	455
Weidevogelleefgebied	425
Bijzonder provinciaal landschap	425

Figuur 11: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

In Figuur 12 is een overzicht weergegeven van stikstof gevoelige habitattypen ten opzichte van het plangebied. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (1-07-2021) is een bouwvrijstelling opgenomen. De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Aangezien de gebruiksfase wijzigt ten opzichte van de huidige situatie, wordt er geadviseerd om een stikstofberekening uit te voeren.

Figuur 12: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige Natura2000gebieden. Bron: Aeries Calculator.

4. Bureauonderzoek

Tijdens het bureauonderzoek is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om te kijken of beschermde soorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. Om een goed beeld van de situatie ter plaatse te krijgen, zijn waarnemingen tot vijf jaar terug meegenomen in dit onderzoek. Daarnaast is per soortgroep een relevant verspreidingskader gekozen ten opzichte van de ligging (biotoop) van het plangebied. Deze beschermde soorten zijn weergegeven in onderstaande tabel. De data van de NDFF is niet volledig sluitend, indien tijdens de biotooptoets geschikt habitat wordt aangetroffen, kan het plangebied alsnog geschikt worden geacht voor specifieke soorten.

Tabel 3: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied (Bron: NDFF).

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 t/m 4)	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)
	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)
	Bruinvis (<i>Phocoena phocoena</i>)
	Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)
	Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomus arenicola</i>)
	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)
	Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)
Amfibieën	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)
Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)
	Wilde averuit (<i>Artemisia campestris</i> subsp.)
Libellen, vissen, vlinders en weekdieren	Geen beschermde soorten verwacht

In de omgeving van het plangebied zijn tevens enkele soorten waargenomen waarvoor binnen de provincie Noord-Holland een vrijstelling geldt. Het gaat hier om de volgende zoogdieren en amfibieën; bosmuis, dwergmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis, vos, woelrat, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor deze soorten geldt ten alle tijden de zorgplicht.

5. Veldonderzoek

Het veldonderzoek is op 8 december 2021 uitgevoerd door deskundig ecooloog J. den Houdijker. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de weersomstandigheden tijdens het veldbezoek.

Tabel 4: Weersomstandigheden tijdens veldbezoek (bron: Weeronline).

Datum	Temperatuur (°C)	Overheersende windrichting (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
08-12-2021	5	Z 5	Zonnig tot half bewolkt	Geen

De in Hoofdstuk 4 genoemde soorten kunnen op basis van verspreidingsgegevens voorkomen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is vervolgens nagegaan of het plangebied potentieel geschikt is voor (onder andere) deze soorten. In dit hoofdstuk worden de aangetroffen biotopen binnen het plangebied beschreven.

5.1 Biotoop bebouwing

Binnen het plangebied staan geen opstallen. Rondom het plangebied zijn wel opstallen te vinden. Het planvoornemen omvat echter niet dat de beoogde appartementencomplexen tegen de bestaande bebouwing aangebouwd zullen worden. Dit betekent dat de bestaande bebouwing buiten de versturende invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden ligt.

5.2 Biotoop aanwezig groen en bodem

Om het omschrijven van het groen en bodem biotoop overzichtelijk te houden, zal het plangebied besproken en opgedeeld worden zoals aangegeven in Figuur 2.

Deelgebied 1: gazon met bomen

De bodem in dit deelgebied bestaat uit gazon. In de bodem zijn geen hopen aangetroffen en tevens geen (mols)hopen. Er staan verspreid door dit deel enkele bomen en struiken waarin geen (jaarrond beschermde) nesten en holtes zijn aangetroffen. Vergraaftbaar zand is in dit deel niet aanwezig. Algemene broedvogels kunnen de bomen en struiken gebruiken om tot broeden tot komen.

Deelgebied 2: open veldjes

De bodem van dit deel van het plangebied bestaat uit een mix van gazon en zanderige stukken (Figuur 13). Een groot deel van dit veld wordt gebruikt als hondenuitlaadplek, waardoor dit open stukken, zanderige grond, zonder vegetatie betreft. Er zijn veel bewijzen van te zien dat hier honden worden uitgelaten in de vorm van sporen en van graaf gedrag door de honden in het zand. Het vergraaftbare zand kan in theorie gebruikt worden door de rugstreeppad om zich in te graven. Tevens zouden huismussen potentieel een zandbad nemen op deze locatie.

Op de plekken waar wel vegetatie staat, zijn voornamelijk grassoorten te vinden en langs de randen van het veld staan bramenstruiken (Figuur 14). In deze bramenstruiken kunnen algemene broedvogels zoals bijvoorbeeld merel, roodborst en tiftjaf tot broeden komen. Tevens zorgt deze begroeiing ervoor dat het plangebied potentieel geschikt leefgebied vormt voor diverse marterachtigen.

Langs de randen van dit deelgebied lopen sloten waar riet groeit aan de oevers. Dit riet was gedurende het veldbezoek onlangs gemaaid en lag op diverse hopen aan de randen van het veld (Figuur 15). Dergelijk hopen plantaardig materiaal kunnen fungeren als broeihoop voor de ringslang. In dit deel van het plangebied staan geen bomen.

De velden zijn grondig doorlopen om (mols)hopen te zoeken, welke niet zijn aangetroffen. Een uitgesproken lijnvormig element welke kan dienen als vliegroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebied voor vleermuizen is niet aanwezig.

Figuur 13: Groot deel van dit gedeelte binnen het plangebied bestaat uit los zand en gazon.

Figuur 14: Bramenstruiken langs de rand van de open velden.

Figuur 15: Hopen plantaardig materiaal (riet) welke als broeihoop kan dienen voor de ringslang.

Deelgebied 3: bos/parkachtig

Dit gedeelte van het plangebied is bijna volledig begroeit met bomen (o.a. schietwilg, es, berk en beuk). Tussen de bomen groeien struiken en bramen. Dit maakt dat dit deel van het plangebied potentieel geschikt leefgebied vormt voor diverse marterachtigen en eekhoorn. De bomen zijn grondig onderzocht op de aan-, dan wel afwezigheid van nesten en holtes. Op twee locaties zijn bomen gevonden waar vleermuizen in kunnen verblijven. Eén boom bevat een spechtenhol en één boom heeft scheuren in het schors, beide zitten vrij hoog (ongeveer 6 meter boven de grond) en lijken vanaf de grond gezien door te lopen naar boven. Hierdoor zijn ze geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Figuur 16 laat beide openingen in de bomen zien en Figuur 17 geeft aan waar deze bomen staan binnen het plangebied.

Figuur 16: Twee bomen bevatten openingen welke boombewonende vleermuizen kunnen gebruiken als verblijfplaats.

Figuur 17: Locatie van de bomen met holtes binnen het plangebied.

Tevens is op één locatie een vogelnest aangetroffen, vermoedelijk een (zeer) oud eksternest. De conditie van dit nest was in slechte staat getuige het feit dat er van diverse zijdes dwars doorheen gekeken kon worden (Figuur 18). Hierdoor wordt aangenomen dat nest al een aantal seizoenen niet meer actief in gebruik is geweest. Het nest zat in één van de bomen zeer dicht bij de T-splitsing (circa 20 meter afstand) van de Bruynvisweg en de Merckenrif welke druk bezocht wordt door voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer. Vanwege het verstorende effect van de naastgelegen weg wordt uitgesloten dat roofvogels zoals de buizerd en sperwer hier broeden. Roofvogels zijn zeer territoriaal en agressief tijdens de broedperiode en tolereren geen verstoringen van mensen op 50 tot 100 meter van hun nest (Deskundigenbericht verstoring vogels, Sovon Vogelonderzoek Nederland). Algemene broedvogels kunnen dit deel van het plangebied wel gebruiken om tot broeden te komen.

Figuur 18: Oud en vervallen vogelnest van vermoedelijk een ekster.

Deelgebied 4: bouwterrein

Het bouwterrein binnen deelgebied 4 van het plangebied is actief in gebruik getuige de verse bandensporen. Diverse diersoorten kunnen het bouwterrein in theorie gebruiken als schuilplaats, echter wordt dit niet verwacht gezien het bouwterrein actief in gebruik is. De bodem is door het bereden worden door bouwverkeer zeer hard en aangedrukt en hierdoor is vegetatie bijna volledig afwezig. Enkel langs de randen van het terrein groeien struiken en enkele bomen. Hier zijn geen nesten en holtes aangetroffen. Desalniettemin kunnen vogels zonder jaar rond beschermd nest deze vegetatie wel gebruiken om tot broeden te komen.

Deelgebied 5: sloot en rieteland

Aan de oostzijde van het plangebied, aan de overkant van het Merckenrif, ligt het laatste deel van het plangebied. Dit betreft een klein eiland wat omringd wordt door een sloot. Op het eiland en langs de sloot is begroeiing door riet. Ook in dit deel is beheer van toepassing waarbij het grootste deel van het riet gemaaid was ten tijden van het veldbezoek. Het habitat op deze locatie is geschikt voor watervogels, zoals de meerkoet, om tot broeden te komen. Het eilandje is (ruig) begroeid waardoor het potentieel geschikt zou kunnen zijn voor de waterspitsmuis. Voor overige beschermde soorten is het eilandje onbereikbaar door de sloot die er omheen ligt.

Algemene bevindingen voor het hele plangebied

Er zijn binnen het plangebied geen uitgesproken lijnvormige landschapselementen aanwezig welke als vliegroute kunnen dienen tussen verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied. Vanwege het groene karakter en de aanwezige sloten kan het plangebied wel dienst doen als foerageergebied voor vleermuizen.

5.3 Biotop water

Binnen het plangebied zijn diverse sloten aanwezig waarvan de meeste gedempt moeten worden om het planvoornemen mogelijk te maken. Enkel de sloot rond het rieteland aan de oostzijde van het plangebied wordt niet gedempt. Op deze locatie zal juist meer ruimte voor water zijn in verband met de watercompensatie voor het dempen van de sloten.

De sloten die gedempt gaan worden, staan niet in directe, open verbinding met de naastgelegen Zaan. Het water is zeer troebel en ondergedoken watervegetatie is niet waargenomen. Desalniettemin worden in deze sloten wel algemene vissen verwacht. Tevens kunnen algemene amfibieën als de bastaardkikker gebruik maken van dit soort sloten. Daarnaast kunnen diverse watervogels, zoals de wilde eend en meerkoet, deze sloten gebruiken als nestlocatie. De sloten hebben steile oevers en zijn te diep om als voortplantingswater voor de rugstreeppad te kunnen fungeren. Vanwege het aanwezige slotennetwerk is het plangebied potentieel geschikt als leefgebied voor de ringslang. Onderstaand figuur geeft een beeld van de sloten in het plangebied.

Figuur 19: Impressie van de diverse sloten die door het plangebied lopen.

6. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt bepaald of de voorgenomen plannen al dan niet een nadelig effect hebben op de beschermde soorten die volgens de bureaustudie in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen. Allereerst zullen de soorten aanbod komen waar wel een effect op te verwachten is. Vervolgens komen de soorten aanbod waar geen effect op verwacht wordt.

6.1 Beschermde soorten waar een effect op verwacht wordt

Onderstaande tabel geeft per soort(groep) weer of er naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden een effect te verwachten is. Op deze soorten is wel een effect te verwachten omdat de aanwezigheid van de desbetreffende soorten niet uitgesloten kan worden in het plangebied naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan.

Tabel 5: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten een effect verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden en wat het effect is.

Soort(groep)	Reden van verwachting negatief effect
Vogels zonder jaarrond beschermd nest (categorie 5)	
Algemene broedvogels en categorie 5 broedvogels	In vrijwel het gehele plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest tot broeden komen. Iedere vogel die broedt is gedurende het broeden beschermd. Bij het rooien van al het groen zou verstoring kunnen ontstaan wanneer dit binnen het broedseizoen zou worden uitgevoerd en er vogels aan het broeden zijn. Dit zou een negatief effect teweeg brengen op eventueel aanwezige broedende vogels.
Vleermuizen	
Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis	Binnen het plangebied staan twee bomen met holtes en/of scheuren in de stam/het schors. Hierin kunnen vleermuizen een verblijfplaats hebben. Vleermuisverblijven zijn jaarrond beschermd. Indien de bomen gekapt worden en deze zijn in gebruik als verblijfplaats door vleermuizen zou er een negatief effect optreden.

6.2 Beschermde soorten waar geen effect op verwacht wordt

Onderstaande tabel geeft per soort(groep) weer of er naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden een effect te verwachten is.

Tabel 6: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten geen effect verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden en waarom niet.

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig. De alpenwatersalamander leeft in visvrije wateren. In de sloten binnen het plangebied zijn algemene vissen aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van de alpenwatersalamander redelijkerwijs worden uitgesloten waardoor er geen negatieve effecten worden verwacht.
Rugstreeppad	Binnen het plangebied is potentieel geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van vergraafbaar zand. Desondanks wordt de soort niet verwacht binnen het plangebied wegens onoverbrugbare barrières aanwezig tussen de bekende waarnemingen en het plangebied in de vorm van de Zaan en de bebouwde kom van Wormer. Hierdoor is het voor de rugstreeppad onmogelijk om het plangebied te bereiken. Tevens is er teveel verstoring aanwezig in het plangebied in de vorm van honden die worden uitgelaten. Negatieve effecten op de rugstreeppad worden daarom niet verwacht.

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
Vogels	
Buizerd, sperwer	Er is één zeer oud eksterne nesten aangetroffen in het plangebied. Wegens de uit elkaar gevallen staat van dit nest wordt niet verwacht dat dit nog actief in gebruik is door vogels in het algemeen. Tevens is er in de omgeving van het nest teveel verstoring door verkeer en voetgangers. Hierdoor wordt uitgesloten dat roofvogels op deze locatie tot broeden zouden komen.
Gierzwaluw	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals ruimten onder dakgoten, losliggend dakpannen, gaten bij regenpijpen, gaten in muren en neststenen. Negatieve effecten op de gierzwaluw zijn uitgesloten.
Huismus	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals een toegankelijke dakrand, los liggende dakpannen en overige gaten en kieren in daken en schuren. Wel is er wel potentieel functioneel leefgebied aanwezig in de vorm van zanderige plekken voor een zandbad. Echter dient het functioneel leefgebied van de huismus binnen 200 meter van de nestlocatie aanwezig te zijn. De bekende waarnemingen van de huismus in de afgelopen vijf jaar bevinden zich allen buiten deze 200 meter grens van het plangebied. Hierdoor kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat huismussen het plangebied als functioneel leefgebied gebruiken. Negatieve effecten op de huismus zijn daarmee uitgesloten.
Vleermuizen	
Meervleermuis	Negatieve effecten op de meervleermuis worden niet verwacht, aangezien er in het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn. De meervleermuis heeft zijn verblijven voornamelijk in grotten en gebouwen en verblijft niet in boomholtes.
Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis	Foerageergebied en vliegroute vleermuizen: Vanwege het aanwezige water en de houtopstand kan het plangebied gebruikt worden als foerageergebied. Echter wordt niet verwacht dat dit essentieel foerageergebied betreft gezien het kleine oppervlakte en gezien het alternatief wat in de directe omgeving aanwezig is. Zo ligt binnen 500 meter van het plangebied Natura 2000-gebied Polder Westzaan wat een kwalitatief hoger foerageergebied is dan het plangebied en daar is tevens geen lichtverstoring. Uitgesproken lijnvormige elementen die van een verblijfplaats naar een essentieel foerageergebied lopen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes van vleermuizen wordt daarom niet verwacht.
Overige zoogdieren	
Boommarter	Binnen het plangebied is een klein stukje park/bosachtige omgeving aanwezig (circa 1 hectare). Dit staat niet in verbinding van andere bosachtige gebieden en wordt omgeven door de bebouwde kom en de Zaan. Het plangebied is te klein om als leefgebied te functioneren, aangezien boommarters een territorium hebben van 1000 hectare welke dient te overlappen met het territorium van soortgenoten van de andere sekse. Negatieve effecten zijn daarmee uitgesloten.
Bruinvis	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; kustwateren van oceanen en zeeën. Hierdoor zijn negatieve effecten uitgesloten.
Bunzing	Binnen het plangebied is potentieel geschikt habitat aanwezig. Echter geldt ook voor deze soort (net als bij de boommarter) dat een negatief effect niet wordt verwacht, omdat het plangebied te klein is om als territorium te dienen voor deze soort. Een bunzing heeft een territorium van acht tot 1000 hectare, het totale plangebied is circa 3,3 hectare waarvan slechts een deel potentieel geschikt leefgebied vormt. Tevens staat het plangebied niet in verbinding met ander potentieel leefgebied. Hierdoor wordt uitgesloten dat de soort aanwezig is binnen het plangebied.
Eekhoorn	Binnen het plangebied is potentieel geschikt biotoop aanwezig. Echter is dit dusdanig klein en is de ligging dusdanig geïsoleerd dat eekhoorns niet worden verwacht binnen het plangebied. Tevens zijn er geen eekhoornnesten aangetroffen in de bomen. De holtes in de bomen zijn te klein voor de eekhoorn om als verblijfplaats te fungeren. Aangezien de soort niet wordt verwacht binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op deze soort uitgesloten.

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
Hermelijn	Het territorium van een hermelijn is gemiddeld tussen de 4 en 50 hectare groot. Het totale plangebied betreft 3,3 hectare waarvan slechts een deel potentieel geschikt zou kunnen zijn als leefgebied voor de hermelijn. Het territorium van een mannetjes hermelijn overlapt tevens met dat van meerdere vrouwtjes, zodat voortplanting kan plaatsvinden. Het omliggende terrein van het plangebied bestaat bijna volledig uit stedelijke bebouwing, waardoor overlapping van territoria van mannetjes en vrouwtjes niet mogelijk is. Hierdoor wordt permanente aanwezigheid en daarmee essentieel leefgebied van hermelijnen binnen het plangebied uitgesloten. Desalniettemin is in 2020 is een waarneming van een hermelijn gedaan aan de rand van het plangebied. Naar alle waarschijnlijkheid betreft dit een zwervend individu opzoek naar geschikt leefgebied. Het oppervlak van het plangebied is te klein om voor één hermelijn als leefgebied te fungeren en zeker te klein om te kunnen overlappen met dat van soortgenoten. Aangezien het plangebied te klein is om als leefgebied te fungeren voor de hermelijn, worden negatieve effecten veroorzaakt door de voorgenomen plannen op deze soort uitgesloten. Indien er tijdens de werkzaamheden een hermelijn wordt aangetroffen binnen het plangebied, geldt hiervoor de zorgplicht en moet het individu de kans gegeven worden om het plangebied rustig te verlaten.
Noordse woelmuis	Binnen het plangebied is potentieel geschikt biotoop aanwezig. Echter is het plangebied grondig doorzocht op de aanwezigheid van (mols)hopen welke door de noordse woelmuis worden gemaakt, deze zijn niet aangetroffen. Daarbij zijn de bekende waarnemingen van deze soort uit Natura 2000-gebied Polder Westzaan waardoor de soort niet aan de overkant van de Zaan wordt verwacht i.v.m. met steile, onnatuurlijk oeverbeschoeiing. Negatieve effecten op deze soort worden daarom uitgesloten.
Waterspitsmuis	De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oever. De waterspitsmuis komt enkel voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is, waar de oever voldoende schuilmogelijk heeft en waar binnen een straal van 500 meter water te vinden is. Deze habitatseisen zijn potentieel aanwezig binnen het plangebied, echter worden de oevers van de sloten actief beheerd en gemaaid. Hierdoor verliest het plangebied de geschiktheid voor de waterspitsmuis. Om deze reden wordt deze soort niet verwacht binnen het plangebied en zijn negatieve effecten uitgesloten.
Wezel	Ook voor de wezel geldt dat de omvang van het plangebied te klein is om als leefgebied te fungeren. Mannetjes hebben een territorium van 1 tot 25 hectare welke dient te overlappen met dat van meerdere vrouwtjes. Het volledige plangebied is 3,3 hectare waarvan slechts een klein deel potentieel geschikt leefgebied vormt voor de wezel. Het plangebied wordt omgrensd door bebouwd terrein en de Zaan waardoor er ook geen overlap kan ontstaan met naastgelegen geschikte gebieden. De oppervlakte van het plangebied biedt niet genoeg ruimte de soort. Bovendien is er in het plangebied, in combinatie met de omgeving, te weinig ruimte voor overlap tussen diverse territoria van een mannetje en meerdere vrouwtjes. Negatieve effecten op deze soort worden daarom uitgesloten.
Reptielen	
Ringslang	Voor de ringslang is potentieel geschikt habitat aanwezig vanwege de aanwezige sloten. Tevens kunnen de hopen riet gebruikt worden als broeihoop. Desalniettemin wordt de soort niet verwacht binnen het plangebied aangezien alle bekende waarnemingen uit de omgeving afkomstig zijn uit natuurgebied De Poel op 1,2 km ten noorden van het plangebied. De ringslangen zouden dan ruim een kilometer door bebouwing moeten voortbewegen waar weinig tot geen geschikt habitat is alvorens het plangebied bereikt kan worden. Hierdoor zijn er onoverbrugbare barrières en wordt de soort niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten zijn daarmee uitgesloten.
Vaatplanten	
Glad biggenkruid	Het plangebied is ongeschikt voor glad biggenkruid om te groeien. Er is teveel verstoring door het maaibeheer en de bodem wordt te voedselrijk naar aanleiding van het hondenuitlaatveldje en de hondensoep die hier achterblijft. Dit betekent

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
	dat de bodem in het plangebied bemest wordt, waardoor de bodem voedselrijker wordt. Hierdoor wordt niet verwacht dat de soort binnen het plangebied groeit en daarmee zijn negatieve effecten uitgesloten.
Wilde Averuit	Voor wilde averuit geldt in principe hetzelfde als voor glad biggenkruid. De gazons en velden zijn onderhevig aan (maai)beheer waardoor hier enkel grassoorten worden verwacht. Hierdoor wordt uitgesloten dat wilde averuit binnen het plangebied groeit en zijn negatieve effecten uitgesloten.

7. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk worden alle soorten behandeld waarvoor mitigerende maatregelen nodig zijn of nader onderzoek dient te worden uitgevoerd. Soorten die zijn uitgesloten, worden hier niet behandeld, de reden van uitsluiting is terug te vinden in Hoofdstuk 6 Effectbeoordeling. Tevens wordt besproken of er een vervolgtraject benodigd is aangaande gebiedsbescherming.

7.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstorend effect op soorten. Het plangebied ligt op circa 475m afstand tot Natura 2000-gebied. Mogelijke stikstof effecten zijn daarom niet op voorhand uitgesloten. Er geldt een vrijstelling voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Aangezien de gebruiksfase wijzigt ten opzichte van de huidige situatie, wordt er geadviseerd om een stikstofberekening uit te voeren.

7.2 Soortbescherming

Nader onderzoek

Vleermuizen: tijdens de quickscan is gebleken dat binnen het plangebied twee bomen staan die gebruikt kunnen worden door vleermuizen als verblijfplaats (Figuur 20). Deze twee bomen moeten alvorens ze gekapt worden onderzocht worden om te kijken of ze in gebruik zijn als verblijfplaats. De bomen kunnen fungeren als zomer-, individueel winter-, paar- en kraamverblijfplaats voor de laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis, kleine, gewone, en ruige dwergvleermuis. Nader onderzoek moet uitwijzen of de bomen in het plangebied een functie vervullen voor vleermuizen.

Figuur 20: Locatie bomen met holtes waar nader vleermuis onderzoek uitgevoerd moet worden.

Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen het plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grootweg van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er tijdens deze inventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Zorgplicht:

De Wet natuurbescherming kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Dit geldt ook voor algemeen voorkomende en vrijgestelde soorten zoals de bosmuis, bastaard kikker en algemene vissen. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens aanleg.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting van de doorgaande weg af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet de weg over gejaagd waar ze worden overreden.
- Specifiek voor vissen en amfibieën: het dempen van een sloot kan alleen plaatsvinden in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten. De meest kwetsbare periode is de voortplantingstijd welke voor de meeste soorten lopen ongeveer van maart - augustus. Daarnaast zijn soorten gevoelig voor te lage temperaturen (< 5 graden) tijdens de winterrust en te hoge temperaturen (> 25 graden) in de (na)zomer. De beste periode voor het dempen van de watergangen is tussen september - medio november (afhankelijk van de watertemperatuur kan deze periode korter of langer duren). Alle werkzaamheden worden uitgevoerd in een specifieke werkrichting om vluchtende vissen en amfibieën de gelegenheid te geven om te vluchten naar naastgelegen watergangen, die op dat moment niet worden gedempt. Dit kan bijvoorbeeld door te werken in de open richting van de watergang.

Ecologisch vervolgtraject

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen de meeste soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied uitgesloten worden. Voor een aantal soorten geldt dat er nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7: Overzicht van de onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten.

Soortgroep	Soort (<i>wetenschappelijke soortnaam</i>)	Vervolgtraject
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	Diverse algemene soorten	Maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 t/m 4)	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee

Soortgroep	Soort (<i>wetenschappelijke soortnaam</i>)	Vervolgtraject
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Nader onderzoek
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Nee
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nader onderzoek
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nader onderzoek
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Bruinvis (<i>Phocoena phocoena</i>)	Nee
	Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	Nee
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Nee
	Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)	Nee
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomicus arenicola</i>)	Nee
	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	Nee
	Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	Nee
Amfibieën	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)	Nee
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Nee
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)	Nee
Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)	Nee
	Wilde averuit (<i>Artemisia campestris</i> subsp.)	Nee

8. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Bijlsma, R.G., 2015. Handleiding veldonderzoek roofvogels. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Sovon Vogelonderzoek Nederland, december 2012. Notitie deskundigen bericht verstoring vogels

Internetbronnen

www.ndff-ecogrid.nl

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.floron.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl

www.waarneming.nl

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (Bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of Bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen,

- af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening vrijstelling soorten provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, en woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden. Voor bovengenoemde soorten blijft de zorgplicht echter van kracht.

Bijlage II Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Vleermuizen

Nieuwbouw

Spouwmuren zijn uitermate geschikt voor vleermuizen. Geschikte permanente verblijfplaatsen kunnen worden gecreëerd door bij de nieuwbouw een spouwmuur te realiseren van ten minste 2 centimeter diep. Invliegopeningen in de vorm van open stootvoegen van 1,5 tot 2 cm breed geven dwergvleermuizen toegang tot de spouwmuur. Laatvliegers hebben wat meer ruimte nodig om in te vliegen, namelijk tussen de 1,8 en 2 centimeter. Bij het gebruik van isolatie aan de binnengevel is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat er kunststof gaas wordt aangebracht met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om vleermuizen de mogelijkheid te bieden te zich vast te klampen. De stootvoegen moeten zich op ten minste 3 meter hoogte bevinden en niet boven ramen of deuren geplaatst.

Als het niet gewenst is dat vleermuizen zich vrij door de spouwmuur bewegen, is het in metselen van vleermuisstenen een goed alternatief. De ruimte in een inmetzelsteen is beperkt. Het is dan ook raadzaam inmetzelstenen te koppelen zodat een grotere verblijfplaats ontstaat.

Renovatie

Als een bestaande spouwmuur wordt geïsoleerd blijft er vaak te weinig ruimte over om nog te kunnen functioneren als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Het is dan nog wel mogelijk in metselstenen aan te brengen tussen het binnen- en buitenblad van de spouwmuur.

Boeiboorden of gevelbetimmering kan ook een verblijfplaats bieden aan vleermuizen. Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering wordt een potentiële verblijfplaats gerealiseerd. Het is belangrijk dat de vleermuizen grip hebben, dus de wand moet ruw zijn.

Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen kan onder andere gebruik gemaakt worden van inmetselfkasten in de gevel en nestpannen op het dak. De neststenen kunnen zowel zichtbaar als onzichtbaar in de gevel worden verwerkt.

Bij het aanbrengen van neststenen in de gevel is het van belang rekening te houden met de mate van opwarming van de neststenen. De neststenen moeten bij voorkeur in noordelijk of oostelijk gerichte gevels worden aangebracht of onder de schaduw van een overstek.

Ook in nestpannen op het dak kan de temperatuur snel oplopen. Deze moeten onder geen beding op zuidelijk of westelijk gerichte daken worden gelegd. De kans is groot dat de jongen dit niet overleven. Zeker als de daken zijn geïsoleerd, kan warmte niet meer ontsnappen en is oververhitting een reëel gevaar. Gaten in overstekken en dakgootomlijstingen bieden goede mogelijkheden voor gierzwaluwen om te nestelen. De temperatuur in dit soort betimmeringen is beter gereguleerd en het is goed aan te vliegen door de soort.

Huismus

Voor huismussen kan heel gemakkelijk nestruimte worden gerealiseerd door het (ver)plaatsen van vogelschroot tot onder de derde rij dakpannen. Op deze manier wordt voldaan aan het Bouwbesluit, maar blijft het dak beschikbaar voor de huismus. Bij huismussen moet rekening worden gehouden met de eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Om te kunnen functioneren als broedlocatie moet op zeer korte afstand voldoende dekking en voedsel aanwezig in de vorm van inheemse bomen en planten. Soorten als liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn hier heel geschikt voor.

Insectenhotels

Door insectenhotels te plaatsen in een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen kunnen insecten worden gelokt. Het is van belang om goed te letten op de grootte en diepte van het insectenhotel en deze te plaatsen op een zonnige plek om deze succesvol te laten zijn. Een insectenhotel kan de diversiteit lokaal vergroten en de insecten vormen een goede voedselbron voor vogels en vleermuizen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

Kijk voor meer informatie op:
www.checklistgroenbouwen.nl
www.bouwnatuurinclusief.nl